

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főttér. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden letetés után 30 kr. Nyiltér p t sora 30 kr.</p>
--	--	---

Egy fontos nemzetgazdasági kérdés

I.

A »középtiszai halászlati társulat« mely Alpártól Gyáláig, magába foglalja mindazon városokat és községeket, a melyek a Tisza mentén elterülnek, a f. hó 22-én Csongrád-megye székhelyén: Szentesen megalkult. A megalkulása, egy fontos nemzetgazdasági kérdés részben megoldást nyert. Mert azt hisszük, hogy az ujonnan alakult társulat oda fog hatni, hogy az okszerűtlenül üzött halirtásnak már egyszer véget vessen; minek valóban itt lenne már az ideje: mert ha ez az állapot tovább is fenn áll, hát rövid néhány év múlva az egész közép-Tisza mentén kiirtották volna a halat.

A régi földrajzokban a Tiszáról azt írták, hogy »annyi a hala mint a vize.« Mi, akik a Tisza mentén nőttünk fel, ebben a leírásban, nagyítást nem is találtunk. Való az, hogy még a 60-as évek elején, nyáron át a halbüztől élvezhetetlen volt a Tisza vize. Daczára annak, hogy a halat majdnem fűtülésért adták, még is sokan keresték meg mindennapi kenyerüket a halászlattal és sok szegény ember olesób-

ban, könnyebben élt, mint most: midőn egész nyáron át 80 kr. nap-számért dolgozhat.

Hiszen, azok, akik abban az időben éltek, tudhatják, hogy 3 krajczárért annyi halat vehettek, mint ma 3 frtért. Az apró halakat, nem mértékkel: hanem lapáttal adta a halász és egy lapát hal, éppen egy jó garabolyt töltött meg. A nagy halaknak fontját, meg 8—12 krajczárjával mérték. Világos tehát, hogy a Tisza mentén a szegény munkás ember könnyebben élhetett: mert hiszen a 3 krajczár ára halból 2 napig jó és tápláló edellel tarthatta családját még az esetben is: ha az számosabb tagból állt.

De annak daczára, hogy a halat potom árért adták, a halászlattal foglalkozók is jobban élhettek; mert hiszen jobban kimeríthették a halászlát minden ágát és a hal kereskedést nagyobb terjedelemben üzhették. De még a mi fontosabb a halászlát után százezrek kereshették meg mindennapi kenyerüket.

Tudja azt jól, minden Tiszamelléki ember, hogy ezelőtt halhasogatással ezren és ezren foglalkoztak. A halkereskedés kiterjedt egész Bécsig. A szárított halakat pedig ezer és ezer kocszi hordta

Aradra és egész Erdélybe. A halászlati haszonbértek vagyont szereztek, a halászok és a halászlát után élő munkások pedig kereshettek annyit, menyiből gond nélkül élhettek. Pedig akkor még nem volt halászlati törvény; ha voltak is rendeletek, azokat senki sem hajtotta végre: mert szükségtelen volt. Szabadon halászlátott bár ki, bár mely időben.

Ma már a halászlátnak és a halkereskedésnek vége van. Halászlát nem érdemes, a halkereskedés meg alig fizeti ki magát. Pedig ma már szigorú halászlati törvények vannak, halászlát csak kiváltott halászlati jeggyel lehet; a halászlátnak a módját és idejét pedig a törvény korlátozza.

De, hát mit ér a törvény, mit ér a halászlát korlátozása, ha nincs hal. Arra korlátot, törvényt szabni ami nincs, majdnem felesleges dolog, azt mondhatná az olyan ember, aki csak az orráig néz. Mert hát igenis, kell, még pedig szigorú törvényt hozni és azt kérlelhetetlenül végrehajtani, éppen azért, hogy legyen hal; éppen azért, hogy a halat a Tiszából végképen ki ne irtsák.

TARCSA

Színház.

Panaszkodunk, hogy őszi, hideg, esős idők járnak, nyár derekán, júliusban. És a panasz — csak maradt panasz.

Mig egyszer megérkezett a színház és a komor napokat arany sugaras idővel váltotta fel. Talán kissé sok is a jóból. — Meleg, czudar hőség mindenütt. Mintha fölviradna a nap a fürdő társulat fölött, elvéve jutalmát emberbaráti cselekedeteért. Nem irigylen fölük: legyen nekik is karácsonyjuk. Pedig bajosan van, mert a mai világban contra mindennek, még a fürdőnek is.

Különben, mi közöm nekem a más bajához. Van nekem elég. Rátérek a dologra, mert a szerkesztőm megharagszik rám, ha szavaimat egymásba öltöm és — levon a gázsimból. Pedig, ha tudná a világ, hogy mily nagy a fizetése neki is, meg nekem is, bizony nem irigykednék rá.

Hát igen, járjuk a színházat, mintha nekünk fizetnének érte és nem mi a belépti díjat. A publikum kitart, a színészek szintén. Kezdetnek, folytatásnak megjárja, csak a vége legyen jó, mert akkor — minden jó.

Eleinte egy kis hiba, vagy mulasztás is talán, előfordult. A nézőteret csak szerény három szál gyertyavilága tette világossá. Szerencse, hogy Csongrádon e tekintetben nem vagyunk elkényeztetve: föl se vettük a hiányt. És azok a lámpák sem akartak égni! — Másik baj meg az volt, hogy a közönség nem találta meg a helyét. De úgy kell neki, mért nem küldött a saját kényelmére széket.

A történeti igazság kedvéért föl kell említenem még egy dolgot. Némely ember annyira szereti a házi állatját, hogy a színházba is elviszi magával. Miről jó az?

— Akartam valamit mondani, de nem mondok semmit. Jobb is. Minek vennék, magamra — kutyaharagot.

Furcsa kritikus vagyok én, az már igaz!

Végre hozzá fogok a dolgomhoz, mert soká érek a végére. Meg aztán nehéz is a dolgom szerfölött. Uram, uram, Kiss Pál uram ön (majd azt írtam: ön — kegyed) nehezítette meg: folytonosan újdonságokat ad elő. Ezért nyerte meg a publikum rokonszenvét, annyit mondhatok. Kár, hogy a dekorációkat Eperjesen tetszett felejtetni. Egy kevesecske itt is elkelt volna. Meg aztán a kilátásba helyezett saját zenekart is szívesebben vettük volna, mint a zongorát. — Mondja meg, a direktor úr a zongoramester úrnak, hogy nem éppen szükséges azt a szegény zongorát mindig egyforma erősséggel verni. Nem bizony.

Nem bizony.

Nem volnék igazi vidéki kritikus, ha a mélyen tisztelt sugóba is bele nem kötnek. Egy tanácsot adok neki, ha elfogadja, hanem. A társulat derekabb tagjainak alig van szükségük a sugóra, azért fölösleges nekik legalább is a közép á hangon sügni. A kik meg nem tanulják meg a szerepüket (az ilyenek kevesen vannak), azok meg szokjanak a lassú sugáshoz, vagy a mi előnyösebb — tanulják meg a szerepeiket.

A ki a színlapon figyelemmel kíséri a szereplőket, észre vehette, hogy fordultak elő *beugratások* is. Ennek sem lehet egy csöppet sem örülni.

Jövőre, azt hiszem, hogy Kiss (pedig mily hatalmas alak), direktor úrhoz ismét lesz szerencsénk s akkorra társulatában az igen gyenge tehetségeket igazi színészekkel fogja helyettesíteni. Hogy színházlátogató közönségünk megkedvelte általában a társulatát, arról biztosíthatom a tisztelt igazgató urat.

Egyébként a búcsúzást csak hagyjuk utoljára. Addig is, ismételtlen mondom, járjunk a színházba.

Szombaton, f. hó 23-án »A varázsgyűrű« regényes operette került színre, szép számú közönség előtt. Általában minden előadásról elmondható, hogy az

Tény az, hogy ezelőtt, ha volt is törvény, azt felesleges volt végrehajtani. Sőt ha abban az időben szigorúan végrehajtottak volna a törvényt, sok embert talán inségre juttatták volna; mert sok ember élt a halászatból. Ezt szem előtt tartva, sem a halászati jog tulajdonosai, sem azok bérlői a pákászó halászatot: a tapogatást, picézést elnézték. Mert hiszen tudták, hogy azok nem kereskedésből üzik az e fajta halászatot. De most: midőn a Tiszaszabályozás következtében a hal kipusztuló félben van; midőn a halászat napról-napra jelentéktelenebb, kell, hogy az ok-szerűtlen halirtás, szigorú törvény-nyel korlátoztassék.

A halászat, mely után százezeren keresték meg mindennapi kenyérüket, nézetünk szerint fontos nemzetgazdasági kérdés; éppen azért, ha a megalakult »Középtiszai halászati társulat«, a hol tenyésztés és a Tiszai halászat fellendülését tűzte ki célul maga elé, fontos nemzetgazdasági missiót végez. Kell tehát, hogy e fontos missiójában a közigazgatás részéről erős és határozott támogatásban részesüljön.

— **Muszká Mazurka.** A szentesi egyetemi ifjuság mulatságot rendez s annak sikere érdekében, deputatiót küldött Csongrád város hölgyeire, hogy jelenlétükkel emeljék báljok fényét.

Az óriási előkészületekről, melyek mind oda concludálnak, hogy az egyetemi ifjuság régi jóhírnévéhez képest, hét országra szóló híres mulatság legyen nem szölok, csak egy nevezetességét árurom el e mulatságnak, hogy egy új tánc lesz bemutatva az orosz mazurka.

A hol táncról van szó ott Csongrád város hölgyei, mindenütt kitűnnek.

Csongrád díszét nem kell lelkesíteni ennek a táncnak leírásával, ők azt mind tudják, hogy minő élvezetett nyújthat egy tánc, mely a waltzer és mazurka elemeiből van összetéve,

Egy táncról van szó melynél a zene dallamaiban a táncoló párok egy lélek-ké

olvadnak össze s táncolnak olyan hévvel, olyan tüzzel, hogy a táncoló párok röppülnek a boldogság spherájába.

A szentesi egyetemi ifjak nagyon jól tudták mit tesznek, mikor a hölgyeknél kerestek protektiót.

Jobb szószólót keresve sem találtak volna s semmivel sem tudták volna jobban biztosítani báljuk sikerét mint a mi ígéretünkkel.

S én tudom, hogy ott mindannyian találkozni fogunk és lesz oly kitűnő mulatság, mely a csongrádi aranyifjuságnak például fog szolgálni, mint kell olyan bál-t rendezni, hogy ott mindenki egyaránt pompásan mulasson.

Ella.

UJDONSGOK.

— **Üdülő főispán.** Vadnay Andor dr. vármegyénk érdemes főispánja nejevel Marienbádba utazott 6 heti tartózkodásra

— **Esküvő.** Fényes esküvő ment végbe a f. hó 30-án d. u. 6 órakor a helybeli r. kath. templomban. Bocsári Svasits Benő dr. nagyszabeni kir. közjegyző esküdtött külső: Gartner Georgine kisasszonynak, Gartner Fülöp miskolci dohánybéváltó tisztartó és neje Csemegi Julia szeretetre méltó leányának. A díszes nász-nép d. u. 6 órakor gyűlt össze Szarka Mihály nyug. kir. járásbíró lakásán. Este 8 órakor pedig a helybeli casinó nagytermében díszes vacsora volt, melyet reggelig tartó mulatság zárt be. A fiatal házások ma nászútra utaznak. Tartós boldogságot kívánunk!

— **Községi közgyűlést** tartottak volna a f. hó 27-én; de hát a községi képviselők közül mindössze ketten jelentek meg. Hogy azután hoztak-e érdemleges határozatot, azt nem tudjuk. De annyit tudunk, hogy ilyen szorgos aratási időben kár összehívni a képviselőtestületet; mert hát nálunk a községi képviselők 1/10 része egyszerűen gazdálkodással foglalkozik. Valószínű pedig, hogy fő foglalkozásukat inkább a gazdálkodás képezi, mint a községi atyáskodás.

— **Képviselői beszámoló.** Dorosmán az Enyedi-párt népes értekezletet tartott a m. héten, melyen elhatározták, hogy a súlyos politika helyzetére való tekintettel felkérjük kerületük orsz. képviselőjét: Enyedi Lukácsot beszámolójának Dorosmán való megtartására. Az értekezlet határozatából hozta intézett felhívásra — mint értesülünk — Enyedi Lukács orsz. képviselő már meg is ígérte, hogy ma vasárnap

megtartja beszámolóját. A községben ünnepiesen készülnek fogadni a népszerű képviselőt, kitől nagyfontosságú politikai nyilatkozatokat is várnak.

— **Vármegyei műútépítés.** A szentesi aradi törvényhatósági út csaknem 12 kilométeres szakaszának műúttá kiépítése érdekében a f. hó 27-én volt, az alispáni hivatalban, a zárt ajánlati versenytárgyalás. A versenyben 3 munkás-csoport és több vállalkozó vett részt. Az előbbieket közül Rác János és társai csanyi munkások az előírázatnál 31 és fél százalékkal olcsóbban vállalkoztak volna, míg Vecseri János és társai szentesi munkások ajánlata arra szölt, hogy ők a legolcsóbban is 200 firtal olcsóbban vállalkoznak. Az összmunkára beadott ajánlatok közt nagy volt az eltérés. Legolcsóbb volt a kissebesi gránitkőbánya részvénytársulat, az olcsó földmunka figyelembevételével 8 százalékos árengedéssel. A vállalatot ez az ajánlat nyerte el a szerződéses kikötéssel, hogy a földmunkát 14250 firt vállalati összegben megyebeli munkásoknak köteles átadni. E szerint az összmunka 134.166 firt 50 kr. lesz, amilhez a gőzhengerelésért 3000 firt és pótkavics-szállításért 4200 firt járul. Az egész útépítés költsége tehát, a 145.833 firt 15 krral szemben 141.366 firt 50 kr. lesz.

— **Rálót a megrontójára.** Becsületben öszült meg Bihari Ferenc György uram és tisztességben is — Szegváron. Volt tulkáros kis vagyunkája, mely után gondtalan élhetett és élt is, míg csak Gorcsa Jánost Temesvárról meg nem ismerte, aki Szegváron birtokot szerzett magának és öreg Bihari Ferenc Györgynek olyan megrontója lett, hogy az egész vagyunkája oda úszott a Gorcsa kezébe. Keserűséggel töltötte ez el az öreg ember szívét és ahogy Gorcsa a f. hó 26-án Temesvárról ismét Szegvárra jött, a kétségbeesett, mindenből kifosztott öreg Bihari rajtarontott és rálőtt a megrontójára. A lövés hátba érte Gorcsát és le is terítette, de — mint értesülünk, sebe nem életveszélves. Az öreg Bihari kétségbeesett tette után önként jelentkezett a szegvári csendőrsőrsön, honnan még az nap a szentesi járásbírósa börtönébe szállították be.

— **Uj pénzintézet a megyében.** Dorosmán is alakult immár takarékpénztár, »Kiskun-Dorosmai Takarékpénztár Részvénytársaság« ezimel, melynek 1000 drb 100 koronás részvénye és így 100000 korona alaptőkéje van. Az új pénzintézet f. hó 24-én tartotta alakuló gyűlését Czékus Imre községi bíró elnöklése mellett, míg

ürességtől — nem kong a színház. — Ebben a darabban Krasznay (XV. Lajos) fényes tehetségéről tett tanuságot. Ő igazi színész, minden szerepében otthon érzi magát. Alakítása mesteri volt. Megérdemelt tapsokban nem is volt hiány. — Némethy G. és Vágó ügyes játéka teljes elismerést érdemelnek. Kettős énekők szerföltött tetszett. — Berzsényi és Abonyi Teréz hatásos játékkukkal szinte versenyeztek az elsőségért. A többiek is kedvvel, ambícióval játszottak, az előadás egybevágó, magas színvonalon álló volt.

Vasárnap, f. hó 24-én »A leszámolás« Géczy Istvánnak, a Gyimesi vadvirág szerzőjének énekes népsziműve adatott. A darab iránti érdeklődés teljesen megtöltötte közönséggel a színházat.

Demény (ember Mihály) és Vágó (Igaz György) valódi paraszt gazdák voltak. Nehéz szerepüknek emberül megfelelték. drámai alakításuk tökéletes és megkapó volt. Némethy G. neki való szerepében zajos tapsokat kapott. Ugy látszik, hogy énekelni is jobban tud, ha akar. Berzsényinek mindegy: népszimű, operette, bohózat, vígjáték. — ő mindenben otthonos. — Nemes Sándor gyönyörű bariton hangjával hódította meg közönségünket; és a mi fő — hangjának a játéka sem marad mögötte. Jók voltak még:

Ujj Ferenczné, Rátkay és Krasznay, kinek kuplét tetszéssel fogadták.

Hétfőn, f. hó 25-én A vigécsek voltak műsoron. Léven zónaelőadás, zsűfolásig telt meg a színház. Az ezen estén előfordult beugratások nagyon ártottak a különben jól sikerült előadásnak. Vágó (Könyai) és Rátkay (Ábeles Samu), valamint Kraxnay (Griffli) nyújtottak jó alakítást. Ábeles kuplét szünni nem akaró taps jutalmazta. Némethy G. (Lengei Fanni) könyvedén, szerepébe teljesen beletalálva magát, játszotta a sarki trafikos leányt. Ha trafikot nyitna, akkor is lenne vevője elég. Deményi, Berzsényi és Abonyi kedvvel játszottak, ő róluk általában csak jót mondhatunk. Czákó Viktor személyesítőjének azonban jó lesz máskor a szerepét megtanulnia. Halmay Kornélia (Melanie) sokkal csinosabb volt, mint Ábeles felesége. Nem is illettek össze sehog.

Kedden, f. hó 26-án. »A Kikapós patikárius« érdekes vígjáték adatott. Az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. A közönség teljesen meg volt elégedve az alakításokkal s a kitűnő előadáson mind végig jól mulatott.

Szerdán, f. hó 27-én »A kukta kisasszony« előadása mulattatta a közönséget. Az énekszámokat leszámítva, ez az előadás is sikerült. Némethy Gizella és

Nemes Sándor voltak a legjobbak. Krasznay rekedt tenorja és ügyes mókái nagy hatást értek el. Az ügyes színészt különben sem kell dicsérni: dicséri az magamagát. Berzsényi Margit fess Piki gróf volt. Az ő játékát mindig a legnagyobb élvezettel nézzük. Tökéletes alakítást nyújtottak még Abonyi és Halmay.

Csütörtökön, f. hó 28-án Paul M. Potter szenzációs sziműve »Trilby« volt műsoron. A szinlapon föltüntetett »i t e l ő s z ö r«, bizonyosan tévedésből került oda, mert közönségünk a darabot látta a mult nyáron. Berzsényi Margit (Trilby) utolérhetetlen játékát mindenki bámulta, csodálta. Egy tehetséges, ambíciózus színésznőnek művészi alakítása volt Trilby. Berzsényi az érzelmek húrjain a legnagyobb könyedséggel játszik. Végső jelenete, mikor Svengali arcképére talál és a hypnotizmus testet-lelket sorvasztó hatása alatt bekövetkezett haldoklása megremegtette az erősebb idegeket is. Berzsényinek az ország szívében: Budapesten volna a helye. Berzsényinek kissé gvenge partnere volt Vágó (Svengali). Nehezen bírta magát kezdetben beletalálni szerepébe. Az utolsó jelenetekben azonban ismét a régi lett: a gyakorlott, ügyes színész. Demény, Erdőssy és Krasznay a három művész szerepét adták elő siker-

jegyzőül Széll Ákos szegedi kir. közjegyzőt kérték fel. Az alakulás során aztán elnöknek megválasztották Jerney Zoltán földbirtokost, alelnöknek Csányi János szegedi bankigazgatót, igazgatónak ifj. Eszes Mátyás gőzmalom-tulajdonost, igazgatósági tagoknak pedig Adler Ignácot, Balázs Mártont, Brunner Istvánt, Bálint Józsefet, Burger Zsigmondot, Czékus Imrét, Kiss Vass Józsefet, Nagy József drt. Tajthy Ferencz közszégi főjegyző. tagjai: Beregi Lajos, Felmayer Sándor, Fodor Mihály és Tajthy József.

— **Megkritizált Pasteur.** Lapunk egy műkedvelő munkatársa, ki mellékfoglalkozására nézve kivégzett állatorvos növendék, engesztelhetetlen ellensége Pasteur gyógy-módjának. Ugyan is: ő abból a megdönt-hetetlen igazságból indult ki, hogy: „a halál ellen nincs orvosság.” Így történt azután, hogy Gál János 21 éves legény is meghalt. Most azután sietett a mi kivég-zett állatorvosunk kinyilatkoztatni, hogy a Pasteur rendszere sem ér a halál ellen semmit. Hát egyszer az is megtörtént már, még pedig itt Csongrádon, hogy egy élet-unt mesterember felakasztotta magát. A szerencsétlent akkor vágta már le a kö-télről: mikor már a teste is kihült. Ugy pro forma megkísérették ugyan az élesztést, de hát hasztalan volt. Ekkor azután azt mondta egy rendőr, hogy a halottat nem lehet feltámasztani. Hát ez olyan igazság, mint a mi munkatársunké, a ki Pasteurt megkritizálta. De ha melegibe vágta volna le a kötéltől az illető mester embert, azt hisszük, hogy az élesztési kísérlet ép úgy sikerült volna, mint az ide-jében való beoltás a veszettség ellen.

— **Megszűnt jószágveszedelem.** Mezőtúr város előjárósága arról értesíti rendőrség-ünket, hogy ott a sertésvesz megszűnt. A város határát feloldották a hatósági zár alól.

— **Állat az emberben.** Förtelmes do-logról értesít dorosmai levelezőnk. Kádár Német Márk ottani kocsislegény bűnbe vitt egy ártatlan 8 éves leánykát. Állatias gyalázatos tettének Tóth Gulyás Viktor a szerencsétlen áldozata, aki csak súlyos betegségében vallotta meg szüleinek, mi-lyen ocsmányságot követett el vele az állatias kocsislegény. Sirva panaszkolta a kis leány, hogy előbb is elmondott volna már mindent, de Kádár azzal fenyegette, hogy megöli ha szólni merészel. Az el-vetemült ember ellen megindították a bűn-fenyítő eljárást.

Kérelem. Öt esztendeje mult már ana-k, hogy a Nemzeti Iskola első száma megjelent. És ez az idő éppen elég volt arra, hogy lapunk a tanügy közvélemé-nyének hű képviselője legyen. Ma már a

rel. Erdőssy helyett Billie-t hatásosabban tudta volna előadni Rátkay, a kinek ez estén kevés tenni valója akadt. A művé-szi nivón álló előadás teljesen lebilincselte a közönség érdeklődését.

Pénteken, f. hó 29-én II. Rákóczy Ferencz fogása a adatott félhelyáruk-al. A rendes színházi látogatók közül csak kevesen voltak jelen; de a karzat annál inkább zsúfolva volt. Erről a zónaelőadás-ról nem sok jót mondhatunk. Megütődve tapasztaltuk, hogy némelyek még a sze-repeiket sem tudták. A megtizedelt darab sikerében nagy része volt Deménynek (gróf Bercsényi Miklós), a kit remek alakításáért nyílt színre tapsoltak. — A Rákóczy in-dulót pedig minden magyar embernek il-lenék tudni!

Szombaton f. hó 30-án Az orosz-lánvaadás, ma pedig az Ördög má-t-ka járja kerül színre.

Nemzeti Iskola a tanítóknak, tanároknak közkinccse. Ide jönnek eszméikkel, ide panaszaiikkal s örömeikkel. A Nemzeti Iskola viszi a világ elé az iskola ezer baját, a Nemzeti Iskola festi a miniszterium elé a tanítótság sanyaru helyzetét, az iskola rab-ságát. A Nemzeti Iskola küzd nemes hév-vel, igaz lelkesedéssel a tanítótság anyagi s erkölcsi érdekeiért s mindezekért nem kér egyebet, mint tömeges pártolását. A Nemzeti Iskola ma az iskola szellemi munkássainak a találkozó helye. Sok szép eszme pendült meg már eddig is e lap hatása alatt s ezek közül egy sem tűnt el nyomtalanul. Avagy nem nevezhető-e sikernek már maga az a száraz tény is, hogy a Nemzeti Iskola egyesített valamennyi iskolát egy közös célban: az erkölcsi és anyagi érdekek harcában. És mi, midőn ezeket elmondani bátrak vagyunk, tiszte-lettel kérjük a magyar tanár és tanítótságot, támogassanak nemes törekvésünkben. Mi tudjuk, látjuk, hogy a magyar tanító sze-gény, de még szegényebb: nyomorult lesz, ha önmagát is elhagyja. A tömörülésben van az erő. A Nemzeti Iskola kítűzte a zászlót, sorakozzék alája minden tanító. Harcolja velünk a magyar kultúra harcát és segítük diadalra azt a zászlót, melynek győzelme a tanítók diadala. Hozza meg a diadal érdekében minden tanító a maga áldozatát. És tisztelettel kérjük a magyar kultúra minden egyes emberét: terjesszék a lapot! Mert csak így mondhatjuk el: a mi szavunk a tanítók hatalmas szöze, a mely többé senkitől sem kunyerál sem-mit, hanem követeli az őt is megillető jo-gokat! Eleget hajlongott már ez a tekin-télyes testület, próbálja meg a követelést is. Mi hisszük, hogy ezzel többre megyünk. Kiadóhivatalunk ezuttal megküldi a lap-nak egy számát, melyhez mellékelte a szükséges póstaualványt is. Ezuttal enged-jék remélni azt is, hogy a gyűléseken is bemutatják e lapot és irányát vita tárgyává teszik. A Nemzeti Iskola nyíltan beszélhet bár kivel és ezt a szabad hangot joggal használhatja, mert a politikai kauziót le-tette s mint ilyen egyedül áll az egész világhirlapirodalomban a szaklapok között. Kívánatra ingyen még több számot is küld a kiadóhivatal. A Nemzeti Iskola előfietési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt negye-évre 1 frt. Kiváló tisztelettel a Nemzeti Is-kola szerkesztősége és kiadóhivatala: Bu-dapest, VII. ker. Rottenbiller-utca 5 a.

— **Fontos tudnivaló.** A gyomorbeteg-ségek igen komoly aggodalomra adnak hanyagoljuk. Ezek ellen mindig kellene jó házi orvosságot készen tartani. Kitűnő hatású szernek bizonyult ebben dr. Rózsa »Életbalsama«, amely B. Fragner gyógy-szertárában kapható Prágában 203—III. sz. Megszerzhető minden gyógyszertárban. Utánzóktól őrizkedni tessék.

Anyakönyvi bejegyzések 1898 év július hó 23-tól 30-ig.

Születés: Tisza Piroska, Kis Anna, Viglasi József, János, Kovács István, Ko-vács József, Megyeri Antal, Vincze János, Samu István, Oláh Andor, Győri Mária, Próbald Etelka, Francziska.

Halálozás: Serki Béla 3 hó, szájpneusz. Berkes Balázs 75 év, aggkór, Kelemen Ist-ván 9 hó, bélhurút, Gál János 20 év, ve-zettségg. Schlesinger József 74 év, vízbe-fulladás öngyilkosság, Berkes Sándor 5 hó bélhurút, Pitrik Eva özv. Mészáros Mihályné 78 év, elmebaj alszárnyfekély, Bánfi Mi-hály 14 nap, bélhurút Barta Mihály 9 hó, bélhurút, Bacsa József 19 év, gümőkór, Forgó József 5 hó, bélhurút, Mizere Antal 59 év, kéthegyübillentyű elégtelenség, Gut-pinter Sándor 6 hó, gyermekaszály.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

HIRDETÉSK
lapunk kiadóhivatalában
jutányosan
felvételnek.

A legjobb házi szernek bizonyult, az emésztés rendezésére, a rendes vérkeringésre, az elromlott és hibás vért eltávolítani. **A fő-kellék, az egészség megtartására,** ugyszintén gyors és biztos gyógyítása a gyomorbajnak, p. o. étvágy hiányáról, savanyú felbűfögésnél, fel-fúvódásnál, hányinger, test és gyomortájás, gyomorgöres, tüdővész a gyomornak elnyálkásodás, vértöduulás, hőmorholden és női betegségek-nél, bélbetegségek-nél 40 év óta bizonyult legjobbnak.

Dr. Rosa élet Balsama

Prágai házi flastrom

B. Fragner gyógyszertárából Prágában 203. IV.

Élénken tartja az emésztő képességet, tiszta és egészséges vért csinál és biztos vilá-g-elterjedt nép-házi szer.

1 Palaczk 50 kr. dupla palaczk 1 frt. portón 20 kr. t.

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a flastrom hűsítése alatt.

1 Doboz 25—30 kr. portón 6 krral több.

Ó vás! Mindenki az eredeti preeparatumot kérje B. Fragner gyógyszerésznél készült Prágában és vi-gyázzon, hogy minden oldalon Dr. Rosa védje-gye legyen, az egyik oldalon a gömbölyű, a másik olda-lon a háromszög védjegye.

Mindenki aki utánzóttat bemutatott díjaztatik.
Ezer és ezer köszönő levelek a világ minden részéből.

RAKTÁRAK: Török J. Budapest és A. Egger, Budapest főraktár a készítőnél B. Frag-ner, Apotheke zum schwarzen Adler in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203

Posta küldemények fordulattal.

Helyben **Vladár Sándor** gyógyszerésznél.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügy-
nökök, kik törvényszerűen megen-
gedett sorsjegyeknek, részletfizetésre
való eladásával, egy nagy pénzüinté-
zet (részvénytársaság) számlájára fog-
lalkozni óhajtanak. Ajánlatok »**Con-
fidéntia**« czímen: **Eckstein Bernát** hir-
detési irodájába Budapest, V., Fűrdő
utca 4. intézendők.

5-5

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és hygienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használat-
ban kiméletes és nem kellene többé
semminemű gyöngédtelen és ártal-
mas gummi- vagy spongya-cikkek,
1 doboz (12. drb.) 1 frt 50 kr. pontos
használati utasítással 1 frt 75 kr. elő-
leges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál

László József gyógyszerésznél
Maros-Ujvár. (Erdély.) 8757.

Budapesti főraktár: **Török József** gyógy-
szerész, Kerpel. Fehérsas gyógyszertár
Lipót-körút 28. sz.

Bárhová discret szétküldés.
(Telefon 3617.)

Czélyszerű és kiméletes. 30-5

Rendkívüli hatású fogcseppek!!!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők
figyelmét felhívni az általam
készített kitűnő hatású

fogcseppekre,

melyek még minden esetben a
legmakacsabb fogfájást is, nem per-
ozek vagy órák mulvat hanem rö-
gön megszüntették.

Egy kis üveg ára 25 kr.

Kapható: a készítő **Bencsik La-
jos** gyógyszertárában
Szegeden. Továbbá **Vladár Sándor**
ur gyógyszertárában Csongrádon.

30-13

vh. 189. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. já-
rásbíróóság 1898. évi V. 912. számú vég-
zése következtében dr. Szarka Mihály ügy-
véd által képviselt, Basel és Kaufmann
cég javára, Hacker Mátyás csongrádi la-
kos ellen 149 frt 70 kr. s jár. erejéig 1898.
évi július hó 1-én foganatosított kielégítési
végrehajtás utján foglalt és 795 fitra be-
esült szoba butorok, ablak függönyök,
szőnyegek, porcellán edények, tükrök,
lámpák, fali képek, férfi ruha és fehér-
neműekből álló ingóságok nyilvános ár-
verés utján eladatnak.

Mely árverésnek a budapesti IV. kir.
bíróóság P. VII. 36. 1898. számú végzése
folytán 149 frt 70 kr. tőkekövetelés, ennek
1896. évi szeptember hó 7-ik napjától járó
5% kamatai és eddig összesen 37 frt 35
krban bíróilag már megállapított költségek
erejéig alperes lakásán Csongrádon szar-
vas utca III. tízed 66 sz. leendő eszköz-
lésére **1898-ik év augusztus hó
4ik napjának délutáni 4 órája**
határidőül kitézetik és ahhoz a venni
szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében
készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérő-
nek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Csongrádon, 1898. évi július hó
24-ik napján.

R. Papp István

kir. bírósági végrehajtó.

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Fontos házi asszonyok részére
valódi
BOROSTYÁNKŐ PADLOFÉNYMÁZ
puha padlózatnak
tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tö-
kéletesen száraz, továbbá
gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz
4 színben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf
lakk- és fénymáz gyárából
Bécs (Simmering) Offenbach a Majna m., Berlin.
Alapítatott 1837.
Továbbá
mosható-zománcz festékek elegáns színárnyalatban
mindennemű házi szerek befényezésére, melyet bárki szaktudomány hi-
ányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó szekrények, ajtók, ablakok
valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdő szobákban.

Copall butorlakk, Copalakk belső használatra Damarlakk, Börlakk,
Szarítófirnisz, Politurlakk, Vasslakk és Brunolin mely utóbbi ho-
mályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfé-
lék valamennyi iparágak részére.

Különlegességek: kocsigyárosok és kocsifényezők részére
Kutschenlakk, Preeparationslakk, Gestellakk, Schleif és Lazurlakk ere-
deti 1 kgrmos dobozokban.

KAPHATÓ: **Bagossy József** vas, fűszer, ásvány- és bor
kereskedésében Csongrád. 10-5

Kérem Kristóf Schramm-féle feliratra ügyelni.

Szivattyúkat Tűzfecskendőket
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési
és egyéb nyilvános czelokra kéz-, járgány
és erőhajtásra.
városi, községi, gazdasági és gyári
tűzoltóságoknak

harangok és harangállványok
templomok, iskolák, stb. részére.
Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülé-
keket, utcaizai öntözőkocsikat, sárkaparókat
készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR Részvény-társaság
(ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
BUDAPEST, VI., Külső Váci-út 45. szám.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. 40-21